

JŪRU UN OKEĀNU KRASTU PASTĀVĪBA UN MAINĪBA (8. starptautiskā konference Littoral2006)

Ieva Rove

Latvijas Universitāte, Ģeogrāfijas un Zemes zinātņu fakultāte
Raiņa bulvāris 19, Rīga, LV-1586, e-pasts: Rove@lanet.lv

2006. gada 18.-20. septembrim vienā no viduslaiku lielākajām ostas pilsētām – Gdaņskā notika ar jūras un okeānu krastiem saistīto zinātnieku, inženieru un plānotāju 8. starptautiskā konference ‘Littoral2006’. Galvenie uzsvāri šajā konferencē bija jauni risinājumi krastu aizsardzībā, apsaimniekošanā un plānošanā, uzmanību vēršot globāliem pārmaiņu procesiem.

Lielo pasākumu organizēja *EUROCOAST* federācija “Eiropas krastu zinātnes un tehnikas asociācija” un Gdaņskas Tehniskā universitāte. Pārdomāti un īstenā poļu sirsnībā mājvietu lielajam pasākumam uz trim dienām atvēlēja universitātes Vadības un Ekonomikas fakultāte.

Konferences ietvaros notika arī *INTERREG IIIC* projekta *MESSINA* (“*Monitoring European Shorelines and Sharing Information on Nearshore Areas*”) noslēguma pasākums, sniedzot informāciju par padarīto plašākai publikai.

Pirmo reizi kopš 1990. gada (*Littoral’90* Marseļā) apjomīgā kolēģu kopā pulcēšanās bija pārstāvēta ar tik plašu un daudzveidīgu programmu, darbos apstiprinot nozares straujo un starpdisciplināro attīstību. Paralēli zinātniskiem referātiem, mēģinājumiem apvienot akadēmisko un praktisko skatījumu un pieredzi, vērtību izpelnījās arī diskusijas par normatīvo aktu kvalitāti un to darbības efektivitāti.

No 200 iesūtītajām tēzēm, 122 tika akceptētas un publicētas pilnā apjomā kā raksti, piedāvājot rediģētu, koncentrētu un kvalitatīvu jaunāko informāciju par kolēģu darba rezultātiem jūru un okeānu piekrastē visā pasaulē. Kopā izdoti seši rakstu sējumi:

- Krastu sociālekonomiskās vērtība, tūrisms un atpūta (*Coastal Areas Socio-economic Value, Tourism and Recreation*);
- Krastu dinamika, ģeomorfoloģija un aizsardzība (*Coastal Dynamics, Geomorphology and Protection*);
- Vide, procesi un attīstība piekrastē (*Coastal Environment, Processes and Evolution*);
- Integrētā krastu zonu apsaimniekošana – teorija un prakse (*Integrated Coastal Zone Management – Theory and Practice*);
- Jūras bioloģiskie resursi un biotopi (*Living Marine Resources and Coastal Habitats*);
- Jauna pieeja ostu akvatoriju, riska vadībā un izglītības jomā (*New Approach to Harbour, Coastal Risk Management and Education*).

Lasījumi un diskusijas mijās ar zinātnisko ekspedīciju Baltijas jūrā un Gdaņskas ievērojamāko vietu apskati. Krastu ekspertu augstā sociāli-ekonomiskā vērtība un nozīme tika pausta oficiālajā pieņemšanā Karaliskajā Artūra Hallē Gdaņskas vecpilsētā.

Lauka darbiem noskaņotie interesenti pēc konferences varēja apskatīt Baltijas jūras krastu Polijā, iespaidīgākās krasta aizsardzības būves un apmeklēt Eiropas lielāko kustīgo kāpu masīvu “*Slowinski*” Nacionālajā parkā. Trīs dienu ekskursiju organizēja Ščecinas Universitātes Jūras zinātņu institūts.

Autore konferencē pārstāvēja: 1) LU Ģeogrāfijas un Zemes zinātņu fakultāti ar referātu un rakstu “*Plant communities of the grey dunes along the gulf of Riga*”, apkopojot vairāku gadu pētījumu rezultātus par pelēko kāpu veģetāciju ar Eiropas Sociālā fonda (ESF) atbalstu; 2) Latvijas Dabas fondu, kopš 2005. gada iesaistoties integrētā piekrastes zonas plānošanas jautājumu risināšanā Eiropā.

Galvenie piekrastes ietekmējošie faktori pēdējos gados visā pasaulē ir: klimata pārmaiņu radītās un potenciālās izmaiņas, jūras līmeņa celšanās, iedzīvotāju skaita palielināšanās un apbūve, ostu un to līču attīstība, atpūta un tūrisms, ilgtspējīgu enerģijas resursu ieguve, piesārņojums, krastu noskalošanās, krastu aizsardzības sistēmas un to radītās problēmas, dabisko augtņu un dzīvotņu apdraudētība, kā arī neregulāri liela apjoma traucējumi, kas pamato turpmāko pētījumu un plānošanas nepieciešamību piekrastē.

Krastu pētniecība lielākoties nepakļaujas administratīvām robežām. Ar krastu pētniecību, pārvaldi, aizsardzību un plānošanu saistītie eksperti ir *pasaules pilsoņi*, kas pārvietojas līdz ar procesiem krastos un nestabilā piekrastes reģionā risina problēmas, apbrīno dabas organizētību un ainavu. Viņi atrod iespēju reizi divos gados pulcēties kopā, lai dalītos pieredzē un kaltu kopīgus nākotnes plānus. Visas kolēģu uzstāšanās un diskusijas caurstrāvoja aicinājums sarežģītajā un interesantajā darbā ar vienu no dinamiskākajām ekosistēmām pasaulē, vēl lielāku vērtību vērsot pastāvīgas izglītības līmeņa paaugstināšanai, starpdisciplināro priekšmetu integrācijai, kas saistīta ar jūru un okeānu piekrasti.